

OBSAH

Úvod	7
Představujeme strukturu publikace	9
Co (kdo) je asistenční pes?	10
1 Druhy asistenčních psů pro děti se zdravotním postižením	13
1.1 Asistenční canisterapeutický pes pro děti s tělesným nebo kombinovaným postižením	13
1.1.1 Asistenční canisterapeutický pes pro dítě s kombinovaným postižením – konkrétní příklad pomoci ...	14
1.1.2 Asistenční canisterapeutický pes pro dítě se zrakovým postižením – konkrétní příklad pomoci	15
1.2 Asistenční signální (detekční) pes pro děti se záchvatovým onemocněním	16
1.2.1 Asistenční signální pes pro dítě se záchvaty – konkrétní příklad pomoci	16
1.3 Asistenční canisterapeutický (doprovodný) pes pro děti s PAS ...	16
1.3.1 Asistenční canisterapeutický pes pro dítě s PAS – konkrétní příklad pomoci	18
1.3.2 Asistenční canisterapeutický pes pro dítě s atypickým autismem, mentální retardací a ADHD – konkrétní příklad pomoci	19
1.4 Canisterapie u asistenčních psů	20
1.4.1 Pasivní canisterapie	20
1.4.2 Aktivní canisterapie	21
2 Žádost o asistenčního psa	22
2.1 Žadatelská rodina	22
2.1.1 Rodina, která nemá žádné osobní zkušenosti s asistenčním psem a není pro jeho pořízení definitivně rozhodnuta	22
2.1.2 Rodina, která nemá osobní zkušenosti s asistenčním psem, avšak je již rozhodnuta pro jeho pořízení	24
2.1.3 Rodina, která již asistenčního psa vlastnila a je rozhodnuta pro pořízení nového psa	25
2.2 Nad čím je třeba při rozhodování o pořízení asistenčního psa uvažovat	27

PŘEDSTAVUJEME STRUKTURU PUBLIKACE

Než se, milí čtenáři, začtete do následujících řádků, rády bychom vám blíže přiblížily strukturu celé publikace. Kapitoly na sebe navazují a společně tvoří ucelený, praxí prověřený model výcviku asistenčního psa. V první kapitole představujeme druhy asistenčních psů, které lze pro dítě s různým postižením vycvičit. Od druhé do páté kapitoly popisujeme sociální práci s klientskou rodinou před začátkem výcviku psa. Prostřední část publikace je věnována přímo výcviku asistenčního psa a zapojení klientských rodin v jeho průběhu. V závěrečných kapitolách popisujeme předání asistenčního psa do rodiny a systematickou podporu rodině během aktivní služby asistenčního psa.

V publikaci jsou zahrnuty:

Konkrétní příklady z praxe.

Fotografie dokreslující konkrétní sociální či kynologickou práci.

Zpětné vazby / postřehy rodičů.

Ukázky dokumentů výcvikové organizace.

Asistenčním psem označujeme všechny druhy speciálně vycvičených psů, které je možné pro děti se zdravotním postižením vycvičit (kromě vodících psů pro děti starší 15 let). Ty pak dále kategorizujeme dle druhu postižení a potřeb dětských klientů.

Názvy povolání a pracovních pozic jsou uváděny v ženském rodě v souladu s popisovanými situacemi a příklady z výcvikové organizace, kde pracují převážně ženy.

Konkrétní příklady z praxe uvádíme se souhlasem klientských rodin a pracovníků organizace formou souhrnných medailonků a úryvkem nebo celým přepisem zápisů, který je při práci s klientem a jeho asistenčním psem pořizován.

1 DRUHY ASISTENČNÍCH PSŮ PRO DĚTI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

V této kapitole představujeme druhy asistenčních psů, které je možné pro děti vycvičit. Pro přehlednost rozdělujeme tyto psí pomocníky do třech základních kategorií. Nicméně každé dítě má jiné potřeby a limity, které je třeba při výcviku asistenčního psa reflektovat. Vycvičený pes je vždy zařazen do jedné z těchto kategorií, ale disponuje sadou různých a zcela odlišných speciálních cviků dle individuality jednotlivých dětí.

1.1 Asistenční canisterapeutický pes pro děti s tělesným nebo kombinovaným postižením

Dítě s tělesným postižením, pro které se cvičí tento typ psa, má většinou dětskou mozkovou obrnu nebo nervosvalové postižení. V případě kombinace postižení se k tělesnému postižení přidává zrakové, mentální, sluchové nebo záchvatové postižení (zejména epilepsie).

Pes asistuje dítěti i pečujícím osobám. Podává, přináší a odnáší předměty, které dítě i rodiče používají v běžném životě. Jedná se o pomůcky z různého materiálu. Otevírá a zavírá dveře, aby se dítě samostatně někam dostalo, nebo je otevírá rodičům, které nesou dítě v náručí. Pes svléká rukavice, ponožky a další části oblečení. Dokáže rozsvítit a zhasnout světlo, pomáhá dítěti zvednout ruce, nohy či jiné špatně pohyblivé části těla. Každý pes pomáhá dle individuálních potřeb všech členů rodiny.

Pes provádí s dítětem pasivní polohování i aktivní canisterapii (viz část 1.4 Canisterapie u asistenčních psů).

Pes funguje jako motivátor pro logopedii. Pro psa je spolupráce s dítětem, které špatně mluví, nebo nemluví vůbec, náročná. Čím více pes dítěti rozumí, tím více si spolu mohou hrát. Dítě se učí vyslovovat správně jméno psa a jednoduché povely. Tím postupně prohlubuje slovní zásobu a je motivované se v řeči celkově rozvíjet.

Dítě může pomocí psa rozvíjet hrubou i jemnou motoriku. Děti, které mají jakékoli tělesné postižení, potřebují procvičovat svaly. Psa každodenně hladí, češou, krmí nebo připínají na vodítko. Pohybují se se svým psem venku a nenásilně tak rozvíjejí svaly na celém těle.

1.1.1 Asistenční canisterapeutický pes pro dítě s kombinovaným postižením – konkrétní příklad pomoci

Pes pomáhá udržet rovnováhu dítěte ve stoje, podává mu spadlé předměty a přináší je druhé osobě nebo pomáhá se svlékáním. Přivoláváním psa se učí dítě hezky vyslovovat nová slova. Při aktivitách, jako je česání, házení míčku, přetahování a odměňování pamlsky, si dítě procvičuje jemnou motoriku, a tím zlepšuje svou soběstačnost. Při společném vyžití a následném polohování (pasivní canisterapie) se psem dítě intenzivně pracuje na zklidnění své psychiky.

Foto č. 1: Jana a Gucci